Begroting **2018**

Brandweer Drenthe, GHOR Drenthe
Multidisciplinair Veiligheidsbureau

Veiligheidsregio Drenthe

VOORWOORD

Veiligheidsregio Drenthe (VRD) is een netwerkorganisatie ter ondersteuning van de gemeentelijke taken op het gebied van brandweer, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening. De VRD bestaat uit Brandweer Drenthe, het Multidisciplinair Veiligheidsbureau en de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR). Samen met gemeenten en partners werkt de VRD aan een veilig Drenthe.

De vier missielijnen
De vier missielijnen van de VRD zijn:
1. Wij treden op bij calamiteiten en crises.
2. Wij vergroten de bewustwording over fysieke veiligheid.
3. Wij zijn onderdeel van de samenleving.
4. Wij zijn een vitale en flexibele organisatie.

De hoofdstukken betreffen de vier missielijnen en financiën Voorheen bestond de begroting van de VRD uit een beschrijving vanuit de specifieke portefeuilles. Dit wijzigt nu. Deze begroting is ingedeeld op basis van de vier missielijnen. Het vijfde hoofdstuk betreft de financiën. Dit document is daardoor een weergave voor de VRD als het geheel van brandweer, Multidisciplinair Veiligheidsbureau en GHOR Drenthe.

Deze begroting beschrijft alleen afwijkingen, niet de dagelijkse werkzaamheden
In dit document staan alleen de verwachte ontwikkelingen voor 2018 beschreven die afwijken van de dagelijkse werkzaamheden. Het betreft daarom misschien maar zo'n 20% van de totale werkzaamheden van de VRD. In de jaarverslagen wordt wel gerapporteerd over de resultaten van het geheel (zowel de dagelijkse als de afwijkende werkzaamheden).

Meebewegen en inspelen op technologische en sociaal-culturele ontwikkelingen
De samenleving is continu aan verandering onderhevig. Om mee te groeien en in te spelen op technologische en sociaal-culturele ontwikkelingen moet de VRD kunnen meebewegen. Binnen de organisatie vindt al enige tijd een kanteling in denkwijze plaats. Steeds meer ligt de nadruk op écht vernieuwen in plaats van verbeteren. De onderwerpen van deze begroting zijn daar voorbeelden van.

INHOUDSOPGAVE

WIJ TREDEN OP BIJ CALAMITEITEN EN CRISES	/4
WIJ VERGROTEN DE BEWUSTWORDING	/7
WE ZIJN ONDERDEEL VAN DE SAMENLEVING	/9
WIJ ZIJN EEN VITALE EN FLEXIBELE ORGANISATIE	/10
FINANCIËLE BEGROTING 2018 EN MEERJARENRAMING	/11

WIJ TREDEN OP BIJ CALAMITEITEN EN CRISES

Dagelijks vinden er in Drenthe branden, ongelukken en incidenten plaats. De inwoners van Drenthe kunnen rekenen op een snelle en passende respons door de VRD. Het Multidisciplinair Veiligheidsbureau richt zich op de multidisciplinaire voorbereiding op crises en rampen. Tijdens een ramp of crisis coördineert GHOR Drenthe de geneeskundige hulpverlening. Ook adviseert en ondersteunt de GHOR gemeenten en zorginstellingen. Afhankelijk van de omvang en aard van het incident worden de juiste hulpverleners gealarmeerd door de Meldkamer Noord-Nederland.

Situationele commandovoering die aansluit bij de praktijk

De klassieke éénhoofdige leiding met bijbehorende directieve leiderschapsstijl blijkt vanuit het oogpunt van veiligheid en kwaliteit niet altijd de juiste organisatievorm. Het project 'Situationele commandovoering' is een landelijk project waarvoor een aantal veiligheidsregio's is benaderd om mee te doen in een pilot. De aanleiding voor het onderzoek was de leerarena van Moerdijk. Daar werd geconstateerd dat er werd afgeweken van de commandostructuur zoals deze tijdens de opleidingen wordt geleerd. Voor Drenthe is dit een interessant project, omdat de resultaten van het onderzoek aansluiten bij de inmiddels ontstane Drentse praktijk. In 2018 loopt de testfase van dit project af en daarmee wordt Drenthe één van de eerste regio's waarin dit landelijk wordt uitgerold.

Nadruk op innovatie
Op het gebied van incidentbestrijding ligt de nadruk op innovatie, met als doel de repressie veiliger, flexibeler, effectiever en efficiënter te maken. De ontwikkeling van nieuwe tactieken en technieken helpen de brandweer veilig op te treden.

Met een passende voertuigbezetting effectief en veilig uitrukken

De bevolkingsopbouw, woon-werksituatie en vrijetijdsbesteding van inwoners verandert. Dit heeft gevolgen voor de beschikbaarheid van medewerkers. De brandweerposten hebben nog steeds voldoende vrijwilligers om goede hulp te verlenen, maar dit begint - vooral overdag – steeds meer te knellen. In 2016 is gestart met een proef Uitruk op maat om voor bepaalde incidenten de bestrijding en hulpverlening met minder mensen te organiseren. De veiligheid en gezondheid van het personeel en de effectiviteit van het optreden staan centraal. In 2017 worden de eerste resultaten van de proef verwacht en in 2018 wordt besloten of deze werkwijze regionaal wordt ingevoerd.

Grootschalig optreden: van een aanbodgerichte naar een vraaggerichte organisatie

Het is van belang dat Brandweer Drenthe aansluit op landelijke standaarden. Om zelf een kwaliteitsslag te kunnen maken maar ook om interregionale samenwerking soepel te laten verlopen. Op basis van de landelijke visie 'Grootschalig Brandweeroptreden' wil de brandweer bij grootschalig optreden veranderen van een aanbodgerichte organisatie naar een vraaggerichte organisatie. Dat betekent dat niet alle beschikbare eenheden worden gealarmeerd, maar alleen de eenheden die bij het incident van meerwaarde kunnen zijn. In 2018 staat het oefenen van de aangepaste wijze van grootschalig optreden op het programma.

De ontwikkeling van nieuwe tactieken helpt de brandweer veilig op te treden

De brand bij de Scheepswerf in de Punt in 2008, waarbij drie brandweercollega's om het leven kwamen, heeft de brandweerdoctrines ingrijpend veranderd. Hieruit is het kwadrantenmodel ontwikkeld, dat meerdere inzettactieken en daarmee veilig handelingsperspectief biedt voor brandweereenheden. Het kwadrantenmodel maakt inmiddels deel uit van de initiële lesstof van brandweermedewerkers. Omdat de verschillende inzettactieken een cruciaal onderdeel van de brandweerprofessie is, wordt er in 2018 een integraal programma opgezet om alle Drentse brandweermedewerkers bij te scholen.

Incidentbestrijding Gevaarlijke Stoffen (IBGS): eenvoudig en efficiënt

Het bestrijden van incidenten met gevaarlijke stoffen is een specialisme van de brandweer. De landelijke meerjarenvisie IBGS ('eenvoudig en efficiënt') maakt het noodzakelijk dat ook Brandweer Drenthe de daarin voorgestelde veranderingen en aandachtspunten overweegt. Gezien de benodigde specifieke kennis en de beperkte beschikbaarheid van deskundigen wordt dit in overleg en in samenwerking met de buurregio's opgepakt. De uitvoering hiervan vindt ook in 2018 plaats.

Vakbekwaamheid: van 'uniform aanbodgericht' naar 'vraaggericht met eigen regie'

'Oefenen op maat' wordt toegepast op persoonlijk niveau en op postniveau. Zo oefent een brandweermedewerker wat nodig is en niet wat hij/zij al kan, toegespitst op de risico's die in de eigen omgeving spelen. De Drentse brandweerposten voeren regie op hun eigen vakbekwaamheid. Met behulp van een digitaal persoonlijk logboek wordt inzichtelijk wat iemand moet kunnen en kennen om veilig en adequaat op te treden en is oefenen op maat mogelijk. Afhankelijk van input van vergunningen, risicoprofielen, arbeidsveiligheid en eigen ervaringen worden lokale oefenprogramma's opgezet. Deze omslag in denken van 'uniform aanbodgericht' naar 'vraaggericht met eigen regie' wordt in 2018 voortgezet.

Voorbereiding op crises: zo dicht mogelijk aansluiten bij de dagelijkse werkelijkheid

Andere soorten crises betekenen nieuwe uitdagingen, waarbij het niet mogelijk is om alles vooraf in structuren en op papier geregeld te hebben. Plannen laten daarom duidelijk zien wat het doel is van de voorbereiding en blijven zo dicht mogelijk bij de dagelijkse werkelijkheid. In 2018 worden de functionarissen in de crisismanagementorganisatie zo voorbereid dat ze vanuit aangeleerde basisvaardigheden en onderling vertrouwen kunnen improviseren op elke vorm van crisis. Opleidingen, trainingen en oefeningen zijn erop gericht om te leren een balans te vinden tussen protocol volgen, en de vrijheid te nemen om niet het juiste, maar het goede te doen.

Crises verschuiven richting het sociale domein

Crises beperken zich niet langer tot het fysieke (de hulpverlening bij het incident), maar verschuiven richting het sociale domein (de maatschappelijke impact of onrust). Er wordt minder vaak opgeschaald, waardoor GRIP en crisis niet langer synoniem voor elkaar zijn. Onderzoek heeft uitgewezen dat de Drentse crisisorganisatie in staat is om mee te bewegen met deze verandering, maar dat dit wel vraagt om een andere voorbereiding.

Optimale informatievoorziening

Informatie die voor, tijdens en na een crisis van belang is voor het bestrijden van het fysieke risico en het beperken van maatschappelijke schade wordt snel gedeeld – binnen de brandweerkolom, de geneeskundige kolom en multidisciplinair. In 2017 wordt onderzocht hoe de informatievoorziening geoptimaliseerd kan worden. De GHOR bureaus van Groningen, Fryslân en Drenthe ontwikkelen in 2017 een gezamenlijke visie op informatiemanagement. De resultaten van de verschillende onderzoeken worden verwerkt in de jaarplannen van 2018.

Een nieuwe manier van evalueren

In 2017 ontwikkelt de VRD (in samenwerking met het IFV) een nieuwe manier van evalueren door middel van storytelling. Door niet alleen systeemvereisten te evalueren maar ook het vakmanschap en de verwachting van de samenleving te betrekken, krijgt de VRD een beter beeld van het maatschappelijk effect van het optreden van de crisisorganisatie. In 2018 wordt deze methode ingezet om oefeningen en incidenten te evalueren. We voorzien de inwoners van Drenthe van kennis over crises, onder andere door gebruik te maken van de app 'Waakspot'. Mogelijk kunnen inwoners hiermee in 2018 ook al gericht gevraagd worden naar wat ze van het optreden vonden. Door waarde te hechten aan de waardering van de samenleving, kan het optreden van de crisisorganisatie verder worden verbeterd.

Voorkomen van redelijkerwijs vermijdbare maatschappelijke schade

De VRD doet de dingen op een manier en op een schaal die bij Drenthe past. Zo is er in Drenthe voor gekozen om de crisisstructuur anders dan landelijk gebruikelijk is in te richten. Recent onderzoek naar onze crisisorganisatie heeft aangetoond dat de crisisorganisatie voldoet aan de bedoeling en uitgangspunten van de wet. Daarbij is als aanbeveling meegegeven de crisisorganisatie meer te laten richten op het voorkomen van redelijkerwijs vermijdbare maatschappelijke schade. Wat dit exact betekent voor het opleiden, trainen en oefenen wordt onderzocht, zodat implementatie mogelijk in 2018 plaatsvindt.

Doorontwikkeling van de GHOR crisisorganisatie

De GHOR crisisorganisatie van Drenthe zal op het nieuwe landelijke model voor de GHOR crisisorganisatie worden afgestemd, met inachtneming van de Drentse specifieke situatie. De centralisatie van de (acute) zorg is een ontwikkeling waarover de GHOR met de gemeenten in 2017 en 2018 in gesprek gaat.

GHOR ketenregie

In de voorbereiding op, maar ook tijdens een daadwerkelijke crisis of ramp, is goed contact met de ketenpartners van groot belang. De GHOR heeft binnen de ketenregie te maken met zorginstellingen uit de Acute Geneeskundige Zorg, de Publieke Gezondheidszorg en de Care-instellingen.

Ondersteunen van de samenwerking

In interregionaal en noordelijk verband wordt in 2018 nauwere samenwerking gezocht om brandweerzorg en geneeskundige hulp bij crises te leveren en efficiënte inzet van materiaal te bewerkstelligen. Multidisciplinaire netwerken van partners tijdens crises worden versterkt door middel van netwerkbijeenkomsten en (waar mogelijk) gezamenlijke oefeningen. Gemeenten worden ondersteund bij de voorbereiding op calamiteiten, bijvoorbeeld door trainingen te organiseren op het gebied van communicatie of nazorg.

Transitie naar de Landelijke Meldkamer Organisatie

In 2013 is het 'Transitieakkoord meldkamer van de toekomst' getekend, met als doel de meldkamers van ambulance, brandweer en politie samen te voegen tot één landelijke meldkamer op tien locaties. Overdracht van de – reeds samengevoegde - Meldkamer Noord-Nederland (MkNN) staat gepland in 2020. De MkNN wordt alleen overgedragen met een ongewijzigde taakopdracht, met het huidige budget en het uitgangspunt dat de dienstverlening kwalitatief op hetzelfde niveau blijft. In 2018 wil de MkNN haar (technische) expertise nog meer inzetten en een voortrekkersrol vervullen voor andere nog samen te voegen regio's.

WIJ VERGROTEN DE BEWUSTWORDING OVER FYSIEKE VEILIGHEID

Het domein van fysieke veiligheid heeft betrekking op advisering aan burgers, bedrijven en instellingen, over (onder andere) brand en gevaarlijke stoffen. Maar het betreft ook het regisseren van netwerken die gezamenlijk fysieke veiligheidsthema's aanpakken.
In 2018 zetten we onverminderd in op het voorkomen van incidenten, minder slachtoffers en minder schade. Het uitgangspunt hierbij is 'van regelgericht naar risicogericht'.
De VRD is van mening dat bewustwording over (brand)veilig leven het beste wordt gestimuleerd door in dialoog te zijn met inwoners en ondernemers van Drenthe over risico's, effecten en zelfredzaamheid.

Oefenen in de wijk

In 2016 is een eerste start gemaakt met 'Oefenen in de wijk'. Dit vergroot risicobewustzijn van bewoners en versterkt de verbinding tussen zowel Risicobeheersing en vrijwilligers, als de brandweerpost en de wijk. De betrokkenheid van burgers en bedrijven bleek zo groot dat de VRD dit vaker zal inzetten. Ook de rol van de burgers zal onder de aandacht worden gebracht. Te denken valt aan zelfredzaamheid, herkenning, maar ook het bieden van eerste hulp.

Maatwerk incidentscenario's met bedrijven

De VRD zoekt samen met bedrijven waar de grootste risico's zijn, wat dit betekent voor het bedrijf en de hulpdiensten en welke maatregelen moeten worden afgestemd. De incidentscenario's die hieruit naar voren komen, kunnen weer gebruikt worden in oefensituaties; mono- (brandweer/GHOR) en multidisciplinair.

Voorlichting over brandveiligheid op elke school in Drenthe

In 2018 wil Brandweer Drenthe op alle scholen in Drenthe lessen brandveiligheid geven. Elk kind moet de mogelijkheid krijgen om op school meer te weten te komen over brandveiligheid en dit thuis te delen met ouders of verzorgenden.

Werkende rookmelders in minimaal 80% van de huishoudens

Drenthe heeft in vergelijking met andere veiligheidsregio's al een hoog percentage werkende rookmelders in huishoudens, maar in 2018 wordt ingezet op een percentage van minimaal 80%.

Van 'Brandveilig Leven' naar 'Veilig Leven'

De focus van Brandweer Drenthe verbreedt zich de komende jaren van Brandveilig Leven naar Veilig Leven. Ook in 2018 wil Brandweer Drenthe op projectbasis met partners niet alleen brandveiligheid, maar ook een veiligere samenleving meer onder de aandacht brengen. Bestaande voorbeelden hiervan zijn projecten als 'Samen op weg naar 0 verkeersslachtoffers' en de 'Wie is de BOCK campagne rond carbidschieten'.

Een nieuwe en meer omvattende benadering van waterongevallen

In lijn met de visie 'Waterongevallenbeheersing Brandweer' (Brandweer Nederland, 2010), acht Brandweer Drenthe zich vanuit wettelijk en maatschappelijk perspectief ook mede verantwoordelijk voor het voorkomen van slachtoffers door waterongevallen. Zij geeft hier uitvoering aan door:

- risicobewustzijn en zelfredzaamheid van burgers te vergroten;
- te adviseren over waterveilig inrichten van de omgeving;
- door het uitvoeren van 'natte' reddings- en hulpverleningstaken.

Dit betekent een verschuiving van alleen waterongevallenbestrijding naar een meer omvattende aanpak van waterongevallenbeheersing. Hiervoor wordt ook een nauwkeurige registratie van waterongevallen opgezet. Dit geeft inzicht in veel voorkomende locaties van waterongevallen en de aard van ongevallen. Hier kan risicocommunicatie op worden afgestemd, maar ook de kaders voor arbeidsveiligheid en arbobeleid.

Zorgcontinuïteit

De GHOR zal in 2018, in haar rol als adviseur, zorginstellingen actief adviseren over zorgcontinuïteit. Er wordt met de zorginstellingen ingezet op de gezondheidskundige aspecten van veiligheid. Rampen en crises hebben veel invloed op de zorgvraag en het zorgaanbod. Dit heeft gevolgen voor de continuïteit van zorg (binnen de gehele zorgsector). Voor zorginstellingen is het belangrijk dat zij nadenken over maatregelen die de continuïteit van zorg garanderen en dit vastleggen in een plan.

De nieuwe Omgevingswet als kans om risicobeheersing anders vorm te geven

De komst van de Omgevingswet in 2019 heeft onder andere gevolgen voor de advisering door de VRD rond de (ver)bouw van objecten en gezondheidskundige aspecten. De benadering vanuit de Omgevingswet is meer gebaseerd op 'Ja, mits' in plaats van 'Nee, tenzij'. De VRD ziet voor 2018 en de toekomst kansen om de visie op risicobeheersing binnen de context van de nieuwe wet vorm te geven. Met gemeenten en andere (regionale) organisaties, zoals GGD Drenthe en de RUD, wordt geïnventariseerd op welke wijze de VRD invulling geeft aan deze verandering en wat daar voor nodig is.

Technische ontwikkelingen en digitalisering (data) bieden nieuwe kansen

Deze ontwikkelingen helpen bijvoorbeeld om risico's inzichtelijk te maken. De VRD investeert in Business Intelligence om relevante informatiebronnen samen te voegen en bijvoorbeeld bij te laten dragen aan brandveiligheid. De combinatie van steeds snellere rekenkracht van computers en slimmere technieken voor data- en documentanalyse bieden veel kansen voor informatiegestuurd en risicogericht werken.

WE ZIJN ONDERDEEL VAN DE SAMENLEVING

De VRD staat niet op zichzelf en kan alleen haar taken uitvoeren in verbinding met de samenleving. De VRD streeft ernaar om de lokale inbedding van de brandweer in de samenleving te behouden.

Vrijwilligers als belangrijke schakel naar lokale gemeenschap

Vrijwilligers zijn heel geschikt voor een rol in risicobeheersing, omdat zij intrinsiek gemotiveerd zijn om inwoners te helpen, kennis en ervaring hebben over (de impact van) brand, maar ook doordat zij deel uitmaken van de lokale gemeenschap. In de landelijke 'Visie op vrijwilligheid' staat dit ook expliciet benoemd:

"Vrijwilligers zijn nu en in toekomst de hoeksteen in de brandweerorganisatie. Zij vormen met hun brandweerpost de lokale sleutel naar een diepere inbedding van de brandweer in de lokale samenleving waarbij zij niet alleen uitrukken voor brand en hulpverlening, maar ook de burgers helpen brand te voorkomen en te leren beperken."

In Drenthe werken zij in goede samenwerking met risicobeheersing aan de benoemde onderwerpen in hoofdstuk 2:

- Oefenen in de wijk
- Maatwerk incidentscenario's met bedrijven
- Voorlichting over brandveiligheid op elke school in Drenthe
- Werkende rookmelders in minimaal 80% van de huishoudens

Posten krijgen ruimte om lokaal dingen te regelen

De postchef bewaakt de balans tussen regionaal regelen of lokaal houden. Hij zorgt voor lokale contacten met werkgevers, dorpsraden en de plaatselijke politiek.

Vinden en binden van vrijwilligers

De komende jaren wordt verder ingezet op het vinden en binden van vrijwilligers. De lokale eigenheid en autonomie op de brandweerposten is van belang, maar ook een efficiënte en veilige inzet van mensen, middelen en materiaal ter ondersteuning van de brandweerposten.

Binding met lokale jeugd

In Nederland is aangetoond dat de jeugdbrandweer een significant aandeel heeft in het leveren van nieuwe vrijwilligers. Ook draagt het bij aan de binding met lokale jeugd en aan hun betrokkenheid. Jeugd beïnvloedt jeugd en zo wordt ook brandveiligheid hen al vroeg bijgebracht. In Drenthe zijn er momenteel vier jeugdbrandweerkorpsen: in de gemeenten Assen, Coevorden, Hoogeveen en Meppel. In 2018 is de jeugdbrandweer volledig geïntegreerd in de bedrijfsvoering van de VRD. Ook stroomt dan een derde van de jeugdbrandweerleden door naar de reguliere brandweer.

Actief op zoek naar samenwerkingsverbanden

De VRD werkt niet alleen intern, maar ook extern steeds meer samen. Er wordt actief gezocht naar samenwerkingsverbanden om gemeenschappelijk te werken aan meerwaarde voor de maatschappij. Ook sluit de VRD aan bij ontwikkelingen in de samenleving en wordt de verbinding aangegaan met partijen die initiatieven willen ontplooien en willen samenwerken om gedeelde doelen te bereiken.

Drentse eigenheid

De VRD blijft landelijke ontwikkelingen actief volgen, maar 'Amen is geen Amsterdam'. De regionale situatie vraagt om een eigen Drentse visie op landelijke ontwikkelingen. Aansluiting en aanpassing daar waar nodig en gewenst, ruimte voor eigen oplossingen daar waar het kan. In 2018 zal de VRD de 'Drentse eigenheid' verder vorm geven in haar beleid en deze uitdragen in Nederland.

WIJ ZIJN EEN VITALE EN FLEXIBELE ORGANISATIE

De medewerkers van de VRD willen werken in een organisatie gebaseerd op vakmanschap, verbinding en vertrouwen. Dit sluit ook aan op trends en ontwikkelingen die in de samenleving plaatsvinden. Het werken op basis van waarden vraagt om een andere organisatiecultuur en –structuur en nieuwe 'zekerheden'. Om als organisatie ambities waar te kunnen maken, is het belangrijk dat medewerkers goed en gelukkig zijn in hun vak en met plezier bij de VRD werken. Ook het bevorderen van gezondheid en vitaliteit speelt hierbij een rol.

Duurzame inzetbaarheid

Er wordt gezocht naar verborgen potentieel/talenten en persoonlijke en teamontwikkeling worden gestimuleerd. Hierdoor ontstaat duurzame inzetbaarheid. Hierbij zijn medewerkers vanuit hun vakmanschap steeds meer zelf aan zet bij het vakbekwaam worden en blijven en is er ruimte om te experimenteren en te leren door te proberen.

Onderzoek naar de mentale kracht en ervaren gezondheid

In de PPMO rapportages die de keuringsarts aanlevert, staan regelmatig aanbevelingen op het gebied van gezondheid. Naar aanleiding daarvan wordt in 2017 vanuit de opleiding 'MSc Healthy Ageing Professional' door twee stagiairs onderzoek gedaan naar de mentale kracht en de ervaren gezondheid van VRD-medewerkers. In 2018 zijn de resultaten hiervan bekend en volgt een advies over dit onderwerp.

Informatisering is faciliterend én een strategisch middel

Andere manieren van het organiseren van werk vraagt andere informatie, toegankelijkheid van informatie en informatie om te kunnen verantwoorden. Informatisering is niet meer enkel faciliterend, maar een strategisch middel om de visie van de organisatie te realiseren. In 2017 werkt de VRD samen met medewerkers aan een nieuw functioneel ontwerp van de digitale werkplek. In 2018 vindt de uitvoering hiervan plaats. Verder is voor informatieveiligheid blijvend aandacht. Aanvullende maatregelen betreffen verdere bewustwording bij medewerkers en technieken waarmee de informatie zelf (in plaats van de omgeving) beveiligd kan worden.

Andere manier van kwaliteit meten

In 2016 is ingezet op verbeteringen op onderdelen die vanuit de kwaliteitsmeting van de brandweerzorg (gedaan in 2015) aandacht vroegen. Om de kwaliteit van de brandweerzorg periodiek te volgen, worden in 2017 nieuwe methodieken als kwaliteitsinstrument toegepast. Dit om het bestuur te ondersteunen in de verantwoording aan haar opdrachtgevers; de gemeenten. Ontwikkelingen op het gebied van Business Intelligence stellen de VRD in 2018 in staat om een voorspellend karakter toe te voegen aan managementinformatie. Voor de mensen in de organisatie zijn de kwaliteitssystemen vooral gericht op leren en ontwikkelen. In 2018 vindt verfijning en mogelijk uitbreiding van de toepassingsmogelijkheden plaats.

Huisvesting

Een zorgpunt is de wijze waarop de huisvesting van de brandweer nu is geregeld. Bij de regionalisering is besloten om het eigendom en het grootste deel van het beheer van de huisvesting bij de gemeenten te laten. De VRD constateert echter dat huisvesting voor de uitvoering van de repressieve taken een kritisch bedrijfsmiddel is, waarop de VRD geen directe invloed heeft. In 2017 zijn er gesprekken met de gemeenten over de wijze waarop de huisvesting geregeld wordt en wat hier de financiële gevolgen van zijn. In 2018 start de uitvoering van de afspraken die in 2017 worden gemaakt.

FINANCIËLE BEGROTING 2018 EN MEERJARENRAMING

Kaderbrief

De begroting 2018 en de meerjarenraming zijn opgesteld volgens de uitgangspunten uit de kaderbrief 2018. In de meerjarenraming is met loon- en prijscompensatie rekening gehouden. Zie onderstaande tabel:

	Bijdrage 2017	Bijdrage 2018	Bijdrage 2019	Bijdrage 2020	Bijdrage 2021
Gemeentelijke bijdrage (basis = 2017)	**€ 23.405**	**€ 23.405**	**€ 23.405**	**€ 23.405**	**€ 23.405**
Loon ontwikkeing 2019			€ 150	€ 150	€ 150
Prijsontwikkeling 2019			€ 224	€ 224	€ 224
Loon ontwikkeing 2020				€ 175	€ 175
Prijsontwikkeling 2020				€ 263	€ 263
Loon ontwikkeing 2021					€ 215
Prijsontwikkeling 2021					€ 321
Basis exclusief besluiten	**€ 23.405**	**€ 23.405**	**€ 23.779**	**€ 24.217**	**€ 24.753**
Bestuurlijke besluiten					
Verlaging inwonerbijdrage per 2018		€ -200	€ -200	€ -200	€ -200
Compensatie ruimte investeringsprogramma			€ 60	€ 120	€ 180
Basis gemeentelijke bijdragen	**€ 23.405**	**€ 23.205**	**€ 23.639**	**€ 24.137**	**€ 24.733**

Loon- en prijscompensatie 2018

De loon- en prijsontwikkeling voor 2018 en de noodzakelijke compensatie voor het investeringsprogramma worden binnen de begroting opgevangen. Van de bezuinigingstaakstelling 2016-2018 (€ 600.000) wordt € 400.000 gebruikt om deze loon- en prijsstijgingen over 2016-2018 te dekken en € 200.000 wordt terug gegeven aan de gemeenten.

Gemeentelijke bijdrage

De VRD ontvangt een bijdrage van het rijk en een bijdrage van de deelnemende gemeenten. De gemeentelijke bijdrage voor 2018 is € 23.2 miljoen. In 2017 was de het totaal van de gemeentelijke bijdragen € 23,4 miljoen.

Wettelijke kaders

Met ingang van de begroting 2018 moet de VRD voldoen aan het vernieuwde Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Dit betekent:

- invoering van financiële kengetallen en een geprognotiseerde balans;
- een andere opbouw van de paragraaf Verbonden partijen;
- dat kosten voor overhead afzonderlijk worden weergegeven.

De toepasselijke verordeningen zijn:

- Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Drenthe
- Financieel kader
- Financiële verordening
- Nota Financieel kader VRD
- Notitie financiële kaderstukken
- Notitie inrichting planning- en controlcyclus

Overige bestuurlijke kaders

Met het bestuur is afgesproken dat:

- jaarlijks een onderbouwde afweging plaats vindt of kostenuitzet door loon- en prijsstijgingen gecompenseerd moet worden;
- overschotten in principe terugvloeien naar de gemeenten;
- een sober reservebeleid te hanteren:
  - Reserves die bestemd zijn als weerstandvermogen worden afgezet tegen de daadwerkelijke financiële risico's.
  - Bestemmingsreserves worden in tijd, hoogte en aantal tot een minimum beperkt.

Opbouw van de begroting

- Programmabegroting en meerjarenraming
- Paragrafen:
  - Verbonden partijen
  - Risicoparagraaf
  - Financiering en weerstandsvermogen
  - Onderhoud kapitaalgoederen
- Geprognosticeerde balans en financiële kengetallen
- Incidentele baten en lasten

Programmabegroting en meerjarenraming

Brandweerzorg

	Begroting	Begroting 2018			Meerjarenraming		
Brandweerzorg	2017	Lasten	Baten	Saldo	2019	2020	2021
Incidentbestrijding	-4.912	-4.913	1	-4.912	-4.912	-4.912	-4.912
Techniek en logistiek	-1.055	-1.187	132	-1.055	-1.055	-1.055	-1.055
Risicobeheersing	112	-96	208	112	112	112	112
Vakbekwaamheid	-1.736	-1.744	9	-1.736	-1.736	-1.736	-1.736
Operationele infomatievoorziening	-155	-155	-	-155	-155	-155	-155
Totaal programma	**-7.746**	**-8.096**	**349**	**-7.746**	**-7.746**	**-7.746**	**-7.746**

Het kostenniveau voor brandweerzorg wordt gehandhaafd op hetzelfde niveau als 2017.

Multidisciplinaire Veiligheid

	Begroting	Begroting 2018			Meerjarenraming		
Programma	2017	Lasten	Baten	Saldo	2019	2020	2021
Multidisciplinaire veiligheid	**-252**	**-252**	**-**	**-252**	**-252**	**-252**	**-252**

Het kosten niveau voor Multidisciplinaire Veiligheid wordt gehandhaafd op hetzelfde niveau als 2017.

GHOR

	Begroting	Begroting 2018			Meerjarenraming		
Programma	2017	Lasten	Baten	Saldo	2019	2020	2021
GHOR	**-1.253**	**-1.263**	**-**	**-1.263**	**-1.223**	**-1.223**	**-1.223**

In 2018 wordt € 40.000 onttrokken aan de reserve GHOR.

Bedrijfsvoering

	Begroting	Begroting 2018			Meerjarenraming		
Programma	2017	Lasten	Baten	Saldo	2019	2020	2021
ICT	-951	-837	-	-837	-837	-837	-837
Ondersteuning organisatie	-1.157	-1.141	44	-1.097	-1.097	-1.097	-1.097
Huisvesting	-914	-914	-	-914	-914	-914	-914
Totaal programma bedrijfsvoering	**-3.021**	**-2.892**	**44**	**-2.848**	**-2.848**	**-2.848**	**-2.848**

Informatisering is een strategisch middel om de visie van de organisatie te realiseren. In 2017 werkt de VRD samen met medewerkers aan een nieuw functioneel ontwerp van de digitale werkplek. Om dit mogelijk te maken wordt gebruik gemaakt van de hiervoor ingestelde reserve. Deze incidentele middelen zijn in 2018 niet meer beschikbaar.

Personeel

	Begroting	Begroting 2018			Meerjarenraming		
Programma	2017	Lasten	Baten	Saldo	2019	2020	2021
Personeel	**-13.102**	**-13.102**	**-**	**-13.102**	**-13.233**	**-13.261**	**-13.476**

In de periode 2018-2019 worden de laatste kosten verwacht die voorvloeien uit de regionalisering. WW-lasten van voormalig personeel lopen af en worden ten laste van de hiervoor gevormde reserve gebracht.

Investeringen

	Begroting	Begroting 2018			Meerjarenraming		
Programma	2017	Lasten	Baten	Saldo	2019	2020	2021
Investeringen	**-3.372**	**-3.437**	**5**	**-3.432**	**-3.492**	**-3.552**	**-3.612**

In de begroting 2017 is de begrote financiële ruimte van het investeringsprogramma ingezet ter dekking van het tekort. De kosten voor het investeringsprogramma nemen jaarlijks met € 60.000 toe. Dit betekent voor het meerjarenperspectief 2017–2020 een verhoging van de gemeentelijke bijdrage. Verdere informatie hierover staat in de paragraaf Kapitaalgoederen.

Algemene dekkingsmiddelen

	Begroting	Begroting 2018			Meerjarenraming		
Programma	2017	Lasten	Baten	Saldo	2019	2020	2021
Algemene dekkingsmiddelen	**28.300**	**-87**	**28.525**	**28.438**	**28.648**	**28.883**	**29.158**

Gemeentelijke bijdrage

Overzicht gemeentelijke Bijdrage	Aantal inwoners per 1-1-2015	Aantal inwoners per 1-1-2016	Bijdrage per inwoner 2017	Bedrag per inwoner 2018	Bijdrage per inwoner 2018	Aandeel Brandweerzorg o.b.v. OOV	Bijdrage Brandweerzorg 2018
Aa en Hunze	25.197	25.203	240.031	9,53	240.106	6,2	1.063.554
Assen	67.153	67.165	639.712	9,53	639.872	12,3	2.103.714
Borger-Odoorn	25.503	25.502	242.946	9,53	242.954	5,8	996.011
Coevorden	35.557	35.535	338.723	9,53	338.537	8,7	1.484.449
De Wolden	23.654	23.661	225.332	9,53	225.415	5,2	891.963
Emmen	107.778	107.775	1.026.713	9,53	1.026.758	20,8	3.564.621
Hoogeveen	54.861	54.860	522.616	9,53	522.644	10,0	1.708.021
Meppel	32.807	32.799	312.526	9,53	312.472	6,3	1.071.669
Midden Drenthe	33.291	33.284	317.136	9,53	317.092	7,6	1.306.135
Noordenveld	31.150	31.137	296.741	9,53	296.638	6,2	1.058.883
Tynaarlo	32.582	32.570	310.382	9,53	310.290	6,0	1.022.196
Westerveld	19.078	19.085	181.741	9,53	181.820	4,9	831.057
	488.611	488.576	4.654.600		4.654.600	100	17.102.270
Emmen 24 UUR			-		-		1.448.101
Totaal			**4.654.600**		**4.654.600**		**18.550.371**

Een deel van de gemeentelijke bijdrage wordt verrekend naar het aantal inwoners per gemeente. Hierdoor kunnen kleine onderlinge verschillen in de gemeentelijke bijdrage ontstaan ten opzichte van voorgaande jaar. De totale gemeentelijke bijdrage voor 2018 bedraagt € 23.204.971, bestaande uit € 4.654.600 (inwonersbijdrage) en € 18.550.371 (bijdrage brandweerzorg).

Gefaseerde invoering nieuwe verdeelsleutel

Overzicht gemeentelijke	Gemeentelijk	40%	60%	80%	100%
Bijdrage	Bijdrage aan VRD 2017	Bijdrage Brandweer-zorg 2018	Bijdrage Brandweer-zorg 2019	Bijdrage Brandweer-zorg 2020	Bijdrage Brandweer-zorg 2021
Aa en Hunze	1.285.573	1.280.822	1.314.001	1.350.918	1.393.564
Assen	2.817.427	2.780.636	2.818.857	2.864.472	2.921.418
Borger-Odoorn	1.065.367	1.100.037	1.170.289	1.244.042	1.323.161
Coevorden	1.773.516	1.772.725	1.825.163	1.882.819	1.948.470
De Wolden	1.252.085	1.210.647	1.200.999	1.194.486	1.192.778
Emmen	4.989.498	4.858.739	4.855.308	4.864.406	4.892.705
Hoogeveen	2.260.901	2.238.383	2.276.869	2.321.358	2.375.048
Meppel	1.294.152	1.307.209	1.358.615	1.413.787	1.474.731
Midden Drenthe	1.496.984	1.517.056	1.583.844	1.655.224	1.733.638
Noordenveld	1.368.508	1.355.897	1.381.226	1.410.277	1.445.031
Tynaarlo	1.326.385	1.318.875	1.347.985	1.380.687	1.418.895
Westerveld	1.026.473	1.015.845	1.034.834	1.056.743	1.083.129
	21.956.870	21.756.872	22.167.990	22.639.218	23.202.567
Emmen 24 UUR	1.448.101	1.448.101	1.470.981	1.497.753	1.530.404
Totaal	**23.404.971**	**23.204.973**	**23.638.971**	**24.136.971**	**24.732.971**

Met ingang van 2017 maakt de VRD gebruik van een nieuwe verdeelsleutel. De herverdeeleffecten hiervan worden in 5 jaar gefaseerd ingevoerd. In 2018 betekent dit dat met 40% (voor 2017-2018) van het herverdeeleffect rekening wordt gehouden. Voor de jaren na 2018 is de bijdrage jaarlijks verhoogd voor loon- en prijscompensatie (zie pagina 10).

Bijdrage van het rijk

De Brede doeluitkering Rampen (Bdur) is opgenomen conform de beschikking en meerjarenraming voor € 5.320.000. Totaal ontvangt de VRD € 28.525.000 aan bijdragen voor de uitvoering van haar taken.

Reserves

	Jaarekening	Begroting	Begroting 2018			Meerjarenraming		
Programma	2016	2017	Lasten	Baten	Saldo	2019	2020	2021
Reserves	**-**	**446**	**-**	**205**	**205**	**147**	**-**	**-**

De mutaties in de reserves zijn opgenomen volgens de in 2013 vastgestelde nota reserves. Bij de verschillende programma's is een nadere specificatie en toelichting opgenomen van de onttrekking uit individuele reserves. Jaarlijks worden de bestemmingen en handhaving van de reserves beoordeeld op omvang van de saldi, actualiteit en doel.

Jaar		2016			2017			2018
Naam reserve	Aard reserve	eindstand	storting	onttrekking	eindstand	storting	onttrekking	eindstand
Brandweer Opleidingen Noord	Bestemmingsreserve	78.241	0		78.241	0		78.241
Bosbrandbestrijding	Bestemmingsreserve	94.691	0		94.691	0		94.691
Rampenpot	Egalisatiereserve	420.459	0		420.459	0		420.459
Reserve GHOR	Bestemmingsreserve	98.690	0	-30.000	68.690	0	-40.000	28.690
Frictiebudget Regionalisering	Bestemmingsreserve	547.189	0	-165.300	381.889	0	-165.300	216.589
Reserve t.b.v. ict en mobiliteit	Bestemmingsreserve	314.695	0	-251.026	63.669	0	0	63.669
Eindstand		**1.553.964**	**0**	**-446.326**	**1.107.638**	**0**	**-205.300**	**902.338**

Jaar		2019			2020		
Naam reserve	Aard reserve	storting	onttrekking	eind-stand	storting	onttrekking	eindstand
Brandweer Opleidingen Noord	Bestemmingsreserve	0		78.241	0	0	78.241
Bosbrandbestrijding	Bestemmingsreserve	0		94.691	0	0	94.691
Rampenpot	Egalisatiereserve	0		420.459	0	0	420.459
Reserve GHOR	Bestemmingsreserve	0	0	28.690	0	0	28.690
Frictiebudget Regionalisering	Bestemmingsreserve	0	-146.901	69.688	0	0	69.688
Reserve t.b.v. ict en mobiliteit	Bestemmingsreserve	0	0	63.669	0	0	63.669
Eindstand		**0**	**-146.901**	**755.437**	**0**	**0**	**755.437**

Begroting in één oogopslag

	Begroting	Begroting 2018			Meerjarenraming		
	2017	Lasten	Baten	Saldo	2019	2020	2021
Primaire taken							
Brandweerzorg	-7.746	-8.096	349	-7.746	-7.746	-7.746	-7.746
Multidisciplinaire samenwerking	-252	-252	0	-252	-252	-252	-252
GHOR	-1.253	-1.263	0	-1.263	-1.223	-1.223	-1.223
Investeringen	-2.972	-3.037	5	-3.032	-3.092	-3.152	-3.212
Personeel	-9.501	-9.501	0	-9.501	-9.632	-9.660	-9.875
Subtotaal	**-21.724**	**-22.148**	**354**	**-21.794**	**-21.945**	**-22.034**	**-22.309**
Bestuur en ondersteuning							
ICT	-951	-837	0	-837	-837	-837	-837
Ondersteunende functies	-1.557	-1.541	44	-1.497	-1.497	-1.497	-1.497
Huisvesting	-914	-914	0	-914	-914	-914	-914
Personeel	-3.601	-3.601	0	-3.601	-3.601	-3.601	-3.601
Subtotaal	**-7.022**	**-6.893**	**44**	**-6.849**	**-6.849**	**-6.849**	**-6.849**
Totaal aan lasten	**-28.746**	**-29.041**	**398**	**-28.643**	**-28.794**	**-28.883**	**-29.158**
Dekkingsbronnen							
Gemeentelijke bijdrage	23.405		23.205	23.205	23.639	24.137	24.733
Bdur	5.303		5.320	5.320	5.320	5.320	5.320
Overige inkomsten/uitgaven	-408	-87		-87	-311	-574	-895
Totaal aan dekkingsbronnen	**28.300**	**-87**	**28.525**	**28.438**	**28.648**	**28.883**	**29.158**
Resultaat voor bestemming	**-446**	**-29.128**	**28.923**	**-205**	**-147**	**0**	**0**
Mutatie reserves	446	0	205	205	147	0	0
Resultaat na bestemming	**0**	**-29.128**	**29.128**	**0**	**0**	**0**	**0**

Paragrafen

Verbonden Partijen

Definitie Verbonden Partij
Een Verbonden Partij (VP) is een privaat- of publiekrechtelijke organisatie waarin de VRD een financieel én een bestuurlijk belang heeft. Er is sprake van een financieel belang als de VRD aansprakelijk is bij het niet nakomen van de verplichtingen door de rechtspersoon. Er is sprake van een bestuurlijk belang als de VRD vertegenwoordigd is in het bestuur of zeggenschap daarin kan uitoefenen.

Instrument voor het realiseren van de doelstellingen
De Verbonden Partijen (VP) is een instrument voor het realiseren van de doelstellingen van de VRD. De VRD bepaalt de aard en omvang van de bijdrage en niet de VP. Dat betekent dat de VRD aandacht besteedt aan de taak van de VP en dat de verantwoording zodanig gestalte moet krijgen dat duidelijk wordt welke bijdrage de VP levert en tegen welke kosten.

Stichting BON
De bestuurlijke deelname, samen met de veiligheidsregio's Friesland en Groningen, in de Stichting Brandweeropleidingen Noord (BON) benadert de definitie van een verbonden partij. Er is echter volgens de statuten geen sprake van een financieel belang in de stichting. De stichting is aandeelhouder in de BON B.V. De BON B.V. heeft een 100%-deelneming in Oefencentrum Noord B.V. en Brandweeropleidingen Noord B.V.

Instituut Fysieke Veiligheid
Dit is de organisatie die de krachten bundelt op het terrein van de fysieke veiligheid in Nederland. Het Instituut wordt bestuurd door de voorzitters van de 25 veiligheidsregio's. Zo zal het IFV onder andere een bijdrage gaan leveren aan de brandweeropleidingen en het delen van informatie en expertise. Ook zal het IFV zich bezig houden met het verwerven en beheren van materieel, uitrusting en telecommunicatievoorzieningen. De VRD betaalt jaarlijks een contributie.

Stichting Beheer Openbare Voorziening MkNN
Het doel van de stichting is het beheer van de locatie van de meldkamer in Drachten. Er wordt bestuurlijk deelgenomen in de stichting en een kleine bijdrage betaald.

Samenwerkingspartijen
De VRD kan haar taken beter uitvoeren in samenwerking met andere partijen. De beste resultaten uit samenwerking zijn te behalen als de betrokken partijen zich vanzelfsprekend met elkaar verbonden voelen. Bijvoorbeeld vanwege gemeenschappelijke waarden of belangen. Kwaliteit- en resultaatverbetering staan voorop. Voorbeelden van samenwerking zijn:
- dienstverleningsovereenkomst met Assen voor de uitvoering van de salarisadministratie
- dienstverleningsovereenkomst met GGD Drenthe voor de administratievoering van de GHOR
- samenwerkingsovereenkomst met Veiligheidsregio Fryslân en Groningen voor de uitvoering van de meldkamer
- samenwerkingsovereenkomst Veiligheidshuis Drenthe (nog in voorbereiding)

Risicoparagraaf

Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO)
De ontwikkelingen over de integratie van de Meldkamer Noord Nederland in de Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO) blijft een punt van aandacht. De minister van Veiligheid en Justitie heeft als bezuiniging landelijk een korting van € 42.000.000 op de meldkamers voorgesteld. Dit wordt gerealiseerd door vermindering van 25 naar 10 landelijke meldkamers. Uit voorlopige berekeningen blijkt dat dit tot een korting van 2,5% op het Gemeentefonds kan leiden. Over deze bezuiniging en de gevolgen hiervan op het gemeentefonds zijn steeds gesprekken met de minister.

Herziening FLO overgangsrecht
Begin 2015 zijn vakbonden en werkgevers in het LOBA gestart met onderhandelingen over het FLO overgangsrecht. Aanleiding daarvoor waren knelpunten in de regeling van het FLO overgangsrecht als gevolg van verschillende landelijke ontwikkelingen. De knelpunten zijn onder andere:
- de afschaffing van de levensloopregeling per 1 januari 2022;
- de beperking van de fiscale ruimte voor de storting van extra pensioen;
- het verschuiven van de ingangsdatum van de AOW.

De onderhandelingen over een nieuw FLO-overgangsrecht zijn op dit moment nog niet afgerond en ook is er nog geen zicht op een akkoord. Wat eventueel consequenties daarvan zijn is op dit moment nog niet te kwantificeren. Wel is helder dat de FLO-kosten bij de brandweer voor het overgrote deel voor rekening komen van de gemeenten van waaruit het beroepspersoneel van Repressie is overgekomen.

Loon- en prijsontwikkelingen

Voor de bepaling van de kostenstijgingen wordt rekening gehouden met een stijging lonen en prijzen met 1,62% op basis van de Macro economische verkenning.

Kerngegevens collectieve sector Bron MEV CPB 2017 september	Index / jaar			
	2018	2019	2020	2021
Loonvoet sector overheid	2,4	2,0	2,3	2,9
Prijs ontwikkeling overheidsconsumptie	1,1	1,3	1,5	1,7
Gewogen gemiddeld lonen en prijzen VRD	1,62	1,58	1,82	2,18

In de begroting 2018 wordt hiervoor een bedrag van € 379.000 verrekend. In de meerjarenraming is rekening gehouden met deze indexering.

Financiering en weerstandsvermogen

Wet fido

Het Rijk stelt regels aan hoe gemeenten en provincies hun geld en kapitaal beheren. Die regels staan in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido). Hoeveel geld gemeenten en provincies mogen lenen, is afhankelijk van de hoogte van de begroting.

- De kasgeldlimiet bepaalt hoeveel geld ze mogen lenen voor een periode van maximaal 1 jaar.
- De renterisiconorm schrijft voor hoeveel maximaal geleend mag worden voor een periode langer dan 1 jaar.

Gemeenten en provincies mogen liquide middelen aanhouden bij de schatkist (schatkistbankieren). Hier krijgen ze een rentevergoeding voor.

De VRD hanteert de volgende doelstellingen op gebied van financiering:

- voldoende liquiditeiten beschikbaar hebben om de vastgestelde plannen te kunnen uitvoeren
- beheersen van de risico's die zijn verbonden aan de financieringsfunctie, zoals renterisico en debiteurenrisico
- minimaliseren van de kosten van geldleningen
- verkrijgen en handhaven van toegang tot de financiële markten

Renterisico kort en langlopende financiering

Kasgeldlimiet

De door het Rijk opgelegde kasgeldlimiet beperkt het risico van stijgende rentelasten voor de kortlopende financiering. De limiet beperkt de maximale omvang van de gemiddelde korte schuld tot 8,5% van de totale lasten (€ 29.128.000) van de programmabegroting. Voor 2018 bedraagt de limiet € 2,5 miljoen.

Renterisiconorm

De renterisiconorm beperkt het renterisico op de langlopende financiering. De norm bevordert de spreiding van de looptijd van de kapitaalmarktleningen (looptijd lening > 1 jaar) door de omvang te beperken van de leningen waarvoor de rente in een bepaald jaar moeten worden aangepast. Het Rijk heeft de maximale omvang van leningen met een renteaanpassing vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Voor de VRD komt het neer op een bedrag van € 4,7 miljoen. In 2018 zal de VRD naar verwachting niet herfinancieren en blijft daarmee ruim onder de gestelde norm.

	Renterisiconorm (in mln. Euro's)	2018	2019	2020	2021
	Berekening renterisiconorm				
1	Begrotingstotaal aan lasten	29,1	29,1	29,1	29,1
2	Vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
3	Renterisiconorm, in bedrag (1x2)	5,8	5,8	5,8	5,8
	Berekening renterisico				
4	Renteherzieningen	0	0	0	0
5	Betaalde aflossingen	1,12	1,12	1,12	1,12
6	Renterisico (4+5)	1,12	1,12	1,12	1,12
	Toets aan renterisiconorm				
3	Renterisiconorm, in bedrag	5,8	5,8	5,8	5,8
6	Renterisico	1,12	1,12	1,12	1,12
	Ruimte + / overschrijding - (3-6)	4,7	4,7	4,7	4,7

Kasstroom/Emu overzicht

Kasstroomoverzicht	2017	2018	2019	2020	2021
Operationele activiteiten					
Afschrijvingen	3.377.419	3.437.419	3.497.419	3.557.419	3.617.419
Investeringen	-5.366.985	-3.710.685	-3.541.580	-2.759.803	-2.663.284
Mutatie vlottende activa	986.486	-	-	-	-
Mutatie kortlopende schulden	-4.181.974	-	-	-	-
Mutatie uitgezettte leningen	658	658	658	658	658
Saldo	**-5.184.396**	**-272.608**	**-43.503**	**798.274**	**954.793**
Financieringsactiviteiten					
Mutatie Reserves	-446.326	-205.300	-146.901	-	-
Mutatie Voorzieningen	-52.879	-51.014	-7.500	-7.500	-7.500
Aflossing leningen	-1.126.359	-1.126.359	-1.126.359	-1.126.359	-1.126.359
Nieuwe leningen	7.500.000				
Saldo	**5.874.436**	**-1.382.673**	**-1.280.760**	**-1.133.859**	**-1.133.859**
Mutatie liquide middelen	**690.040**	**-1.655.282**	**-1.324.264**	**-335.586**	**-179.067**
Liquide middelen					
Stand 1 januari	20.027	710.067	-945.215	-2.269.478	-2.605.064
Stand 31 december	710.067	-945.215	-2.269.478	-2.605.064	-2.784.130

De liquiditeitspositie per 1 januari 2018 zal door het aantrekken van een nieuwe lening in 2017 weer op niveau zijn. Deze was per 31 december 2016 negatief. Op basis van de geplande investeringen in 2017 is het nodig om een nieuwe lang lopende lening af te sluiten.

Onderhoud kapitaalgoederen (investeringen)

Kapitaallasten materieel

Er wordt in de bijdrage van de basisbrandweerzorg uitgegaan van een bijdrage in het materieel op basis van een annuïtaire berekening van het materieel vervangingsplan. De basis hiervoor is het overgenomen materieel van de gemeenten. VRD moet binnen deze bijdrage zorgdragen voor de financiering en vervanging van het materieel.

Huisvesting

In 2017 zijn er gesprekken met de gemeenten over de wijze waarop de huisvesting geregeld wordt en wat hier de financiële gevolgen van zijn. In 2018 start de uitvoering van de afspraken die in 2017 worden gemaakt.

Investering 2018

Op basis van reguliere vervanging staan voor 2018 onderstaande investeringen gepland.

Plan	Actief	2017	2018 Inv.	2019 Inv.	2020 Inv.	2021 Inv.
Vervangingsplan ICT en huisvesting	Machines, apparaten en installaties	385.940	420.505	140.210	12.000	0
		385.940	420.505	140.210	12.000	0
Vervangingsplan Materieel	Vervoersmiddelen	3.187.190	643.100	2.441.302	2.025.000	1.478.100
	Machines, apparaten en installaties	1.215.135	2.219.800	142.624	21.624	351.044
	Overig	578.720	427.280	817.444	701.179	834.140
		4.981.045	3.290.180	3.401.370	2.747.803	2.663.284
		5.366.985	3.710.685	3.541.580	2.759.803	2.663.284

Geprognosticeerde balans en financiële kengetallen

Activa	1 januari 2017	1 januari 2018	1 januari 2019	1 januari 2020	1 januari 2021
Vaste Activa					
Materiële vaste activa	20.840.125	22.829.691	23.102.957	23.147.118	22.349.502
Financiele vaste activa	9.980	9.322	8.665	8.007	7.349
	20.850.105	22.839.013	23.111.622	23.155.125	22.356.851
Vlottende activa					
Vorderingen	1.986.486	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Liquide middelen	20.027	710.067	-945.214	-2.269.478	-2.605.063
	2.006.513	1.710.067	54.785	-1.269.478	-1.605.064
Totaal	**22.856.618**	**24.549.080**	**23.166.407**	**21.885.647**	**20.751.787**
Passiva					
Vaste Passiva					
Algemene reserve	577.986	577.986	577.986	577.986	577.986
Resultaat boekjaar	460.759	0	0	0	0
Bestemmingsreserves	1.559.275	1.112.949	907.649	760.748	760.748
Voorzieningen	670.858	617.979	566.965	559.465	551.965
	3.268.878	2.308.914	2.052.600	1.898.199	1.890.699
Langlopende schulden	12.605.767	18.979.407	17.853.048	16.726.689	15.600.329
Subtotaal	15.874.644	21.288.321	19.905.648	18.624.888	17.491.028
Vlottede Passiva					
Kortlopende schulden	6.981.973	3.260.760	3.260.760	3.260.760	3.260.760
Totaal	**22.856.618**	**24.549.080**	**23.166.407**	**21.885.647**	**20.751.787**

Financiële kengetallen

Om een beeld te krijgen van de financiële positie van de VRD zijn twee voor ons verplichte toepasbare financiële kengetallen ontwikkeld:
1. netto schuldquote
2. solvabiliteit

Netto schuldqoute

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de VRD ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

	2017	2018	2019	2020	2021
Langlopende schulden	12.605.767	18.979.407	17.853.048	16.726.689	15.600.329
Kortlopende schulden	6.981.973	3.260.760	3.260.760	3.260.760	3.260.760
Financiele activa	-9.980	-9.322	-8.665	-8.007	-7.349
Vorderingen	-1.986.486	-1.000.000	-1.000.000	-1.000.000	-1.000.000
Liquide middelen	-20.027	-710.067	945.214	2.269.478	2.605.063
Subtotaal	**17.571.247**	**20.520.777**	**21.050.357**	**21.248.920**	**20.458.803**
Totale baten	28.300.008	28.437.508	28.647.508	28.882.508	29.157.508
Netto schuldquote	**62,1**	**72,2**	**73,5**	**73,6**	**70,2**

Solvabiliteit

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de VRD in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Indien er sprake is van een forse schuld én veel eigen vermogen (het totaal van de algemene en de bestemmingsreserves), hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn voor de financiële positie. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid.

2017	14,3
2018	11,3
2019	10,8
2020	10,8
2021	11,3

Voorziening	Stand per 1 januari 2018	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand per 31 december 2018
Afkoop sociaal statuut MKNN	43.514		43.514	0
Afkoopsom garantieschalen brandweer-personeel Assen	101.276		7.500	93.776
FLO brandweer Emmen	473.218			473.218
	618.008	**0**	**51.014**	**566.994**

Incidentele baten en lasten

Er zijn buiten de incidentele uitgaven, als gevolg van de mutaties in de reserves, geen incidentele baten en lasten opgenomen.